

Reddingsactie vuursalamander

De vuursalamander, die in Nederland van nature enkel in Zuid-Limburg voorkomt, staat in Nederland sterk onder druk. Ten opzichte van 1997 wordt geschat dat de populatieomvang afgenomen is met meer dan 95%. Deze afname is veroorzaakt door de schimmel Bsal. De weinige vuursalamanders die tot nog toe ontkomen zijn aan de schimmelziekte staan aan de lat om te zorgen voor voldoende nageslacht. Het goede nieuws is dat dat ook gebeurt. Jaarlijks worden er nog larven van vuursalamander aangetroffen. De jonge vuursalamanders staat echter een flinke uitdaging te wachten.

Bedreiging door water

Door de steeds extremere regenbuien in combinatie met het gebrek aan goede infiltratiemogelijkheden staat één van de belangrijkste voortplantingsbeken van de vuursalamander sterk onder druk. Regenwater van het plateau komt samen en stroomt tijdens piekbuien met enorme kracht door het hellingbos naar het dal. Larven van de vuursalamander zijn niet opgewassen tegen deze sterke stroming. Ze spoelen mee of raken bedolven onder grind en puin dat met het regenwater meegevoerd wordt. De afgelopen tien jaar zijn zo vrijwel jaarlijks tientallen larven van vuursalamanders verloren gegaan. Ook dit jaar hebben grote hoeveelheden regen gezorgd voor verlies aan voortplantingshabitat.

Wateroverlast tegengaan en water vasthouden

Het oplossen van de wateroverlast is een complexe opgave. Dit proces kost tijd en vergt afstemming met verschillende betrokkenen. Momenteel wordt er gewerkt aan een oplossing die ervoor moet zorgen dat de bronbeek ontzien wordt van grote hoeveelheden afstromend water en sediment. Dat betekent goed nieuws voor de vuursalamander. Totdat de plannen uitgevoerd zijn, blijft het leefgebied van de vuursalamander echter onder druk staan. Om er voor te

Lokale vrijwilliger helpt bij het vrijlaten van de gevangen larven. (Foto: Naomi Lambrixx)

Voortplantingspoeltje voor vuursalamander zwaar getroffen. Na het noodweer op 2 mei 2024 is het poeltje vrijwel volledig dichtgeslibd; rechts de situatie ervoor. (Foto's: Naomi Lambrixx & Anke Vrancken van Geel)

zorgen dat er geen larven meer verloren gaan, werkt RAVON in opdracht van de provincie Limburg aan een noodoplossing.

Noodoplossing

In nauwe samenwerking met het Waterschap Limburg en zeer betrokken vrijwilligster Anke Vrancken-van Geel worden momenteel alle larven van de vuursalamander uit de getroffen bronbeek verplaatst. Ook de monitoorders helpen bij het zoeken naar de larven. De gevangen larven worden binnen hetzelfde gebied op zorgvuldig uitgekozen veilige locaties neergezet. Zo zijn dit jaar tientallen vuursalamanderlarven gered. Ook in 2025 zullen we dit continueren totdat er permanente maatregelen gerealiseerd zijn die er voor zorgen dat het regenwater op een andere manier wordt opgevangen en afgevoerd.

Naomi Lambrixx

Vuursalamander en vuursalamanderlarven. (Foto's: Jelger Herder)

